



ZWIĄZEK RZEMIOSŁA POLSKIEGO

PREZES

prof. dr hab. Jan Klimek

NO-29/2025

Warszawa, 23.04.2025 r.

Pan

Adam Bodnar

Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze

nawiązując do pisma z dnia 9 kwietnia 2025 r. znak sprawy DL-I.407.3.2024 dotyczącego nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (znanej jako ustawa Kamilka), Związek Rzemiosła Polskiego w imieniu 25 izb rzemieślniczych i 455 cechów zrzeszonych w jego strukturach, zgłasza następujące propozycje zmian do przedmiotowej ustawy, celem usunięcia niejasności i zwiększenia funkcjonalności obowiązujących przepisów.

Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw zmieniono m.in. przepisy art. 21 ustawy Kamilka, wprowadzono definicję „dopuszczenie do innej działalności” oraz „inny organizator”, a także rozszerzono katalog aktywności, które wymagają przed nawiązaniem stosunku pracy lub przed dopuszczeniem do innej działalności sprawdzenia czy dane osoby, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do działalności, są zamieszczone w odpowiednich Rejestrach.

Pomimo wyżej wymienionych zmian dokonanych przez projektodawcę dalej nie jest oczywiste, czy izby rzemieślnicze i cechy są zobowiązane do wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich oraz czy członkowie komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych powinny podlegać obowiązkowi weryfikacji niekaralności z Rejestru Sprawców Przystępstw na tle seksualnym i z Rejestru Karnego.

Związek Rzemiosła Polskiego

ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa, tel.: 22 50 44 200, e-mail: zrp@zrp.pl, www.zrp.pl

W art. 22b ust. 2 projektowanej ustawy czytamy, że obowiązek wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich ma:

- 1) osoba kierująca jednostką systemu oświaty, o której mowa w art. 2 pkt 1-8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- 2) osoba kierująca inną jednostką organizacyjną, choćby nie posiadała osobowości prawnej, prowadzącej działalność polegającą na wychowaniu, edukacji, wypoczynku, leczeniu, świadczeniu porad psychologicznych, rozwoju duchowym, uprawianiu sportu lub realizacji innych zainteresowań przez małoletnich, lub opiece nad nimi.

Czy zatem w myśl przywołanych przepisów osoby kierujące izbami rzemieślniczymi lub cechami są zobligowane do wprowadzania Standardów Ochrony Małoletnich w swoich placówkach? Prosimy Ministerstwo Sprawiedliwości o jednoznaczną odpowiedź w tym aspekcie, bowiem w opinii Związku Rzemiosła Polskiego, obowiązek taki dla organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła, tj. Związku, izb i cechów rzemiosła jest nadmiarowy.

Ponadto, odnośnie obowiązku uzyskiwania informacji z Rejestru Sprawców Przestępstw na tle seksualnym i z Rejestru Karnego o osobach, które są zatrudnione w izbach, lub z którymi izba nawiązuje współpracę jedynie w związku z przeprowadzaniem egzaminów czeladniczych, mistrzowskich i sprawdzających, Związek Rzemiosła Polskiego stoi na stanowisku, iż jest on bezpodstawny. Przemawia za tym argument, iż egzaminy czeladnicze i mistrzowskie odbywają się w czasie od 120 minut do maksymalnie trzech dni po osiem godzin dziennie z udziałem w poszczególnych etapach egzaminu co najmniej dwóch członków zespołu egzaminacyjnego, co pozwala stwierdzić, iż organizacja tych egzaminów określona w przepisach prawa wyklucza możliwość przeprowadzania egzaminu przez jedną osobę w odosobnieniu, co znacząco ogranicza ryzyko wystąpienia zagrożenia przestępczością. Co więcej, izby rzemieślnicze wprawdzie egzaminują osoby poniżej 18 roku życia, ale są to znikome przypadki (niektórzy uczniowie III klas szkół branżowych I stopnia nie mają 18 lat). Z kolei cechy prowadzą szereg biurokratycznych działań dotyczących realizacji nauki zawodu lub przyuczenia do wykonywania określonej pracy u pracodawców

rzemieślników, jak: zawieranie umów o pracę w celu przygotowania zawodowego, sprawdzanie warunków do prowadzenia przygotowania zawodowego, kompletowanie dokumentów do egzaminu czeladniczego na zakończenie nauki. Należy zatem stwierdzić, iż kontakt pracowników biura cechów z młodocianymi pracownikami występuje niezwykle rzadko i krótko. Nie jest on ciągły, wręcz należy określić go jako okazjonalny i odbywa się z udziałem rodziców/opiekunów prawnych. Nie jest on również wprost związany z udziałem w zajęciach prowadzonych przez cechy dla młodocianych pracowników w związku np. z rozwijaniem zainteresowań.

Związek Rzemiosła Polskiego konsultował powyższy aspekt z Ministerstwem Edukacji Narodowej, które podkreśla, iż zarówno w przypadku komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych, jak i Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych regulacje ustawy Kamilka nie mają zastosowania, ponieważ oba podmioty nie wpisują się w definicję „organizatora działalności oświatowej, opiekuńczej, wychowawczej, resocjalizacyjnej, religijnej, artystycznej, medycznej, rekreacyjnej, sportowej lub związanej z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich”. Zatem wnioskujemy, aby organizacje samorządu gospodarczego rzemiosła działające na podstawie ustawy o rzemiośle nie podlegały weryfikacji obowiązku niekaralności, zwłaszcza że w nowo projektowanej ustawie nastąpiła drobna, acz znacząca, zmiana językowa, przy jakiego rodzaju działalności wymagana jest weryfikacja niekaralności. Ma to być „działalność polegająca na”, a nie „działalność związana z” m.in. wychowaniem, edukacją i opieką.

Wreszcie w art. 21h ust. 4 ustawy Kamilka zawarto regulację, według której zasady weryfikacji niekaralności osoby prowadzących praktyczną naukę zawodu będą określone wprost w ustawie Prawo oświatowe. W ustawie Kamilka należy jednak doprecyzować, co z pracodawcami, którzy prowadzą jednoosobową działalność gospodarczą i realizują osobiście przygotowanie zawodowe młodocianych (bez powierzenia tych obowiązków osobie trzeciej). Czy również, jak w przypadku instruktorów praktycznej nauki zawodu, tak i tu będzie mieć zastosowanie wyłącznie art. 120 ust 3 a ustawy Prawo oświatowe? Wydaje się logiczne, że pracodawca prowadzący osobiście przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników nie

powinien sam sprawdzać siebie w odpowiednich Rejestrach. Niemniej prosimy Ministerstwo Sprawiedliwości, aby i ta kwestia jednoznacznie wybrzmiała w projektowanej ustawie.

Wartym rozważenia jest, podobnie jak w przypadku instruktorów praktycznej nauki zawodu, wprowadzenie w ustawie Kamilka zapisów uznających za wystarczające złożenie przez pracodawców prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą i realizujących osobiście przygotowanie zawodowe młodocianych stosownego oświadczenia o tym, że:

- a) jej dane nie są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym oraz w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze,
- b) nie była prawomocnie skazana w Rzeczypospolitej Polskiej ani w innym państwie za przestępstwa określone w art. 21 c ust. 1,
- c) nie była skazana w innym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w art. 21 c ust. 1,
- d) nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub przepisu prawa stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu, realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi lub zakazu przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu.

W przypadku pracodawców powinno również nastąpić uproszczenie procedur w zakresie realizacji polityki ochrony małoletnich, w szczególności uproszczenie procedur administracyjnych dotyczących pozyskiwania informacji z Rejestru Sprawców

Przestępstw na Tle Seksualnym oraz z Krajowego Rejestru Karnego. Rozwiązaniem mogłoby być automatyczne generowanie w aplikacji mObywatel informacji w tym zakresie, przez co byłyby w każdym momencie dostępne, analogicznie, jak ma to miejsce w odniesieniu do danych z ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego.

W „ustawie Kamilka” oraz obecnie projektowanej nowelizacji nie uregulowano kwestii okresu ważności przedkładanego zaświadczenia o niekaralności. Przepisy regulujące funkcjonowanie KRK, takie jak ustawa z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym nie określają terminu ważności tego dokumentu. Kodeks pracy również nie precyzuje tej materii. Stanowi to lukę w przepisach prawa i sugeruje brak konieczności ponownej weryfikacji. Takie rozumowanie jest oczywiście niespójne z celem wprowadzonej ustawy Kamilka, jakim jest zwiększenie bezpieczeństwa małoletnich przed przestępstwami popełnianymi na tle seksualnym.

Podsumowując, w pełni popieramy podejmowanie działań i wprowadzanie przepisów prawa, które chronią interesy małoletnich. Chcielibyśmy jednak stosować procedury, które w efektywny sposób pozwolą na realizację założeń ustawodawcy i jak najlepsze zapewnienie bezpieczeństwa małoletnim. Dlatego liczymy na pozytywne ustosunkowanie się do zgłoszonych propozycji zmian.

Z szacunkiem


PREZES
Związku Rzemiosła Polskiego
Jan Klimek

Do wiadomości:

Pani Zuzanny Rudzińskiej-Bluszcz, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości.

